

การประยุกต์ใช้การโค้ชแบบสุนทรียสาธกเพื่อพัฒนาทักษะด้านคณิตศาสตร์ของนักเรียน
กรณีศึกษา อาร์เคิวเตอร์

APPLYING APPRECIATIVE COACHING TO IMPROVE STUDENTS'
MATHEMATICAL SKILL: A CASE STUDY OF RK TUTOR

อภิสิทธิ์ ขยายวงศ์¹

ภิญโญ รัตนพันธ์²

บทคัดย่อ

การศึกษากการประยุกต์ใช้การโค้ชแบบสุนทรียสาธกเพื่อพัฒนาทักษะด้านคณิตศาสตร์ของนักเรียนกรณีศึกษา : อาร์เคิวเตอร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ค้นหาปัจจัยด้านกระบวนการพัฒนาทักษะด้านคณิตศาสตร์ของผู้เรียน 2) เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาใช้สร้างรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะด้านคณิตศาสตร์ของผู้เรียนวิธีดำเนินการศึกษา แต่ละขั้นตอนผู้ศึกษาได้นำกระบวนการสุนทรียสาธกมาเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าประสบการณ์เชิงบวกของผู้เรียนทั่วไป และผู้ที่มีอาชีพสอนพิเศษวิชาคณิตศาสตร์ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงบวกจากผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 40 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาปัจจัยที่เป็นจุดร่วม และจุดโดดเด่น และนำผลที่ได้มาออกแบบรูปแบบการสอน เพื่อพัฒนาทักษะด้านคณิตศาสตร์ของผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุดร่วมกับการโค้ช ผลการศึกษาทำให้ค้นพบจุดร่วม และจุดโดดเด่นของผู้เรียนทั่วไป และผู้ที่มีอาชีพสอนพิเศษคณิตศาสตร์ในด้านการพัฒนาทักษะด้านคณิตศาสตร์จนสรุปออกมาเป็นรูปแบบการสอนที่เนื้อหากระชับรวดเร็วเข้าใจง่าย และผู้เรียนได้เรียนอย่างสนุกสนานซึ่งผู้ศึกษาได้นำรูปแบบการสอนดังกล่าวไปใช้ขยายผลในการสอนจริง กับกลุ่มผู้เรียน 3 รูปแบบด้วยกัน คือ 1) การเรียนแบบกลุ่มเล็ก 4 ถึง 5 คน 2) การเรียนแบบเป็นค่ายวิชาการ 3) การสอนตามโรงเรียนซึ่ง พบว่า ผู้เรียนมีความสนใจ กระตือรือร้นกล้าที่จะซักถามข้อสงสัย และเปิดใจที่จะเรียนรู้มากขึ้น จนทำให้ทักษะด้านคณิตศาสตร์นั้นดีขึ้น ซึ่งผลจากการสอนจะมีประสิทธิภาพมากขึ้นแค่ไหนขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านจำนวนผู้เรียน และระยะเวลาในการเรียน

คำสำคัญ: สุนทรียสาธก การโค้ช ทักษะทางคณิตศาสตร์

Abstract

The Objectives of this study were 1) to find out factors of mathematics skill developing process of learners and 2) to take the information to draw up a direction and process to develop mathematics skill of learners. Processes of the study were as follows; the researcher used Appreciative Inquiry process as a direction to find out the positive experiences of general learners and mathematics tutors by interviewing with positive questions from 40 people of sample. Data from interviews were analyzed for convergences and divergences. The outcome was further used for drawing up a plan to develop mathematics skill of students for maximizing efficiency with coaching process. The study found out that convergences and divergences of general learners and mathematics tutors in a development of mathematics skill was summarized as a direction of teaching with material tightly, easily and joyfully. The researcher took the guideline to apply in a real teaching with 3 formats. There were 1) a small group with 4 to 5 people 2) learning with an academic camp and 3) teaching by basing on school syllabus. It was found that the learners had more interesting, enthusiastic and intrepid to ask suspicious questions so they could improve their mathematics skill. So the result of teaching will be effective whether or not is depending on the number of learners and the duration of study.

Keywords: Appreciative Inquiry, Coaching, Mathematical Skill

¹ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยบัณฑิตศึกษากิจการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

² อาจารย์ประจำ วิทยาลัยบัณฑิตศึกษากิจการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทนำ

เนื่องจากผู้ศึกษาเป็นอาจารย์สอนพิเศษวิชาคณิตศาสตร์อยู่แล้ว และจากประสบการณ์ที่ผ่านมา พบว่า วิชาคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่ควรเน้นความเข้าใจเป็นหลัก แต่ในปัจจุบันนั้นหลายโรงเรียนกลับ เน้นการสอนให้นักเรียนท่องจำแทน ยกตัวอย่างเช่น ในที่เวลาที่สอนครูจะสอนสูตรคำนวณครั้งละมากๆ แก่นักเรียน พร้อมทั้งยกตัวอย่างวิธีการทำแบบง่ายๆ แต่กลับไม่พาคิดวิเคราะห์ ไม่พาประยุกต์ในการทำโจทย์ที่ยากขึ้นกว่าเดิม ทำให้ผู้เรียนต้องรับภาระในการท่องจำสูตรคณิตศาสตร์ที่มากเกินไปจนจำไม่ได้ และยังไม่สามารถคิดวิเคราะห์หรือประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อีกด้วย ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติในแง่ลบกับวิชาและตัวผู้สอน ซึ่งเป็นเหตุให้ผู้เรียนในปัจจุบันมีทักษะทางด้านคณิตศาสตร์ที่ต่ำกว่ามาตรฐาน

ผู้ศึกษาจึงเล็งเห็นว่าสิ่งที่เป็นปัญหาดังกล่าวอาจมีทางแก้ไขได้ด้วยการใช้กระบวนการโค้ช (Coaching) ซึ่งเป็นกระบวนการช่วยเหลือและพัฒนาผู้อื่นด้วยหลักการและเทคนิคที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นการทำให้ผู้เรียนสามารถดึงเอาศักยภาพที่ซ่อนอยู่ ดึงเอาความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และความสามารถของตนเอง ออกมาเพื่อการเปลี่ยนแปลงตัวเองไปสู่สิ่งที่ดีกว่า หรือเป้าหมายที่ตั้งใจไว้ด้วยวิธีการที่ผู้เรียนเป็นผู้เลือกเอง [1] และยังคงเห็นว่าหัวใจสำคัญของวิชาคณิตศาสตร์นั้นไม่ใช่ตัวเลข แต่เป็นกระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นเหตุเป็นผล และยังเชื่อว่าผู้เรียนในปัจจุบันยังสามารถพัฒนาทักษะด้านคณิตศาสตร์ได้มากกว่าที่เป็นอยู่ ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงคิดที่จะสร้างรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะด้านคณิตศาสตร์ของผู้เรียน โดยใช้แนวคิดสุนทรียสาธก (Appreciative Inquiry: AI) เป็นหลักในการค้นหาเรื่องราวดีๆ และประสบการณ์เชิงบวกในการเรียนการสอน ประกอบกับการนำกระบวนการโค้ชมาใช้อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อค้นหาปัจจัยเชิงบวกด้านกระบวนการพัฒนาทักษะด้านคณิตศาสตร์ของนักเรียน
2. เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาใช้สร้างแผนการการสอนและวิธีการสอนเพื่อพัฒนาทักษะด้านคณิตศาสตร์ของผู้เรียน

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ใช้แนวคิดสุนทรียสาธกในการตั้งคำถามเพื่อค้นหาประสบการณ์เชิงบวก จากการสัมภาษณ์ผู้เรียนทั่วไปและผู้ที่มีอาชีพสอนพิเศษวิชาคณิตศาสตร์ซึ่งเป็นการศึกษาเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อรวบรวมข้อมูลและนำข้อมูลที่ได้มากำหนดรูปแบบแผนการสอนวิชาคณิตศาสตร์และเพื่อยกระดับทักษะทางคณิตศาสตร์ของผู้เรียน
2. ขอบเขตด้านประชากร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์จะมีอยู่ 2 กลุ่มตัวอย่างด้วยกันคือ

 - 2.1 ผู้เรียนทั่วไป จำนวน 35 คน
 - 2.2 ผู้ที่มีอาชีพสอนพิเศษวิชาคณิตศาสตร์จำนวน 5 คน
3. ขอบเขตด้านสถานที่ สถาบันกวตวิชาใน จังหวัดขอนแก่น
4. ขอบเขตด้านระยะเวลา เริ่มทำการศึกษาตั้งแต่ พฤศจิกายน พ.ศ. 2557 ถึง พฤษภาคม พ.ศ. 2558

วิธีดำเนินงาน

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการรวบรวมจาก 2 แหล่ง คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ

ผู้ศึกษาได้นำคำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์มาเป็นข้อมูลปฐมภูมิ โดยเป็นบทสัมภาษณ์ที่เป็นคำถามเชิงบวกในลักษณะปลายเปิด ที่เกิดจากการนำทฤษฎีสุนทรียสาธกเข้ามาใช้ โดยเน้นไปที่ปัจจัยที่สร้างความประทับใจในการเรียนรู้ จุดเปลี่ยนในการเรียนรู้ และเทคนิคการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ที่ประสบความสำเร็จ เพื่อหาจุดร่วมและจุดโดดเด่น เพื่อนำมาใช้สร้างรูปแบบการสอนในการพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์ของผู้เรียนต่อไป

2. ข้อมูลทุติยภูมิ

2.1 ข้อมูลภายใน คือ ข้อมูลที่มีอยู่แล้วของผู้ศึกษา เช่น เนื้อหาที่สอน รูปแบบการสอน และเทคนิคการสอนต่างๆ

2.2 ข้อมูลภายนอก คือ ข้อมูลที่ค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร รวมทั้งแหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การตั้งคำถามโดยใช้หลักการสุนทรียสาธก (Appreciative Inquiry) โดยการนั่งสัมภาษณ์และบันทึกข้อมูลผ่านทางเครื่องบันทึกเสียง โดยให้ผู้ให้สัมภาษณ์ถ่ายทอดออกมาในเชิงประสบการณ์ ในสถานการณ์ที่ผ่อนคลาย และนำมาวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การค้นพบปัจจัยที่สร้างความประทับใจในการเรียนรู้จุดเปลี่ยนในการเรียนรู้และเทคนิคการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ที่ประสบความสำเร็จ โดยมีขั้นตอนการศึกษาตามวงจรสุนทรียสาธก [2]

การค้นหา (Discovery) ได้จากการศึกษาและค้นคว้าหาข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร รวมทั้งแหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเพื่อให้ได้ข้อมูลในการสอน การสัมภาษณ์ค้นหาประสบการณ์ที่ดีที่สุดจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ประกอบไปด้วยกลุ่มผู้เรียนทั่วไป คือ นักเรียนที่เรียนอยู่ที่โรงเรียนกวววิชาที่มีอายุระหว่าง 17-18 ปี จำนวน 35 คน โดยคัดเลือกแบบสุ่ม และผู้ที่มีอาชีพสอนพิเศษวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 5 คน รวมทั้งหมด 40 คน คนจากนั้นนำคำตอบที่ได้มาหาปัจจัยที่เป็นจุดร่วมและจุดเด่น เพื่อนำมาใช้สร้างรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์ของผู้เรียนต่อไป

การวาดฝัน (Dream) เป็นขั้นตอนในการวาดฝันภาพในอนาคตให้กับรูปแบบการเรียนการสอน โดยนำปัจจัยที่เป็นจุดร่วมและจุดเด่นไปขยายผลเป็นแนวทางในการปฏิบัติให้เห็นผลจริง โดยอาจเป็นการวาดฝันในส่วนของรูปแบบการเรียนการสอน บรรยากาศการเรียนการสอน ความสุขของผู้เรียน ซึ่งเป็นการวาดฝันถึงความฝันไป ได้ และสิ่งที่ยอยากให้เป็นในอนาคต

การออกแบบ (Design) คือขั้นตอนในการออกแบบวิธีการเพื่อไปทำภาพฝันที่วาดไว้ ให้เป็นจริง โดยการนำจุดร่วมและจุดเด่นที่ได้จากการค้นพบมาออกแบบวิธีการหรือแนวทางปฏิบัติ โดยมีการเรียงลำดับเป็นขั้นเป็นตอน มีการอธิบายวิธีการอย่างละเอียด และนำไปสู่ขั้นตอนการปฏิบัติจริง

การดำเนินการ (Destiny) คือการนำแผน วิธีการหรือแนวทางที่ออกแบบไว้มาทำการปฏิบัติหรือขยายผล เพื่อไปถึงภาพฝันที่วาดไว้ พร้อมทั้งนำผลที่ได้ไปต่อยอดในการพัฒนาทักษะของผู้เรียนในระดับโรงเรียน

ผลการศึกษา

จากผลการศึกษาข้างต้นจึงสรุปเป็นรูปแบบการสอนได้ดังนี้

รูปแบบการสอน

1. ทำการคิดเนื้อหาที่เป็นหัวใจหลักสำคัญของบทเรียนนั้นๆ มาสอนเพื่อให้การสอนเป็นไปอย่างกระชับรวดเร็วไม่ยืดเยื้อ จากนั้นผู้สอนต้องทำการสังเกตผู้เรียนในระหว่างที่เรียนว่ายังมีสมาธิพร้อมในเรียนการเรียนรู้ต่อ

ไปหรือไม่ หากพบว่าผู้เรียนมีอาการเหม่อลอยและเสียสมาธิผู้สอนควรทำการสอดแทรกมุกตลกเข้าชั้นตลอดเพื่อลดความตึงเครียดในบรรยากาศการเรียนพร้อมทั้งเป็นการเรียกความสนใจให้กลับมาอีกครั้ง

2. เมื่อทำการสอนเนื้อหาในเรื่องหนึ่งเสร็จสิ้นผู้สอนจะยกตัวอย่างโจทย์ปัญหาพร้อมทั้งแสดงคำตอบและวิธีทำให้ผู้เรียนเห็นภาพตาม จากนั้นจึงเปิดโอกาสให้ผู้เรียนลองแก้โจทย์ปัญหาด้วยตนเอง หากพบว่าผู้เรียนไม่เข้าใจหรือไม่สามารถแก้โจทย์ปัญหาได้ ผู้สอนก็จะอธิบายทบทวนให้ผู้เรียนฟังอีกครั้งจนกว่าผู้เรียนจะเข้าใจและเมื่อผู้เรียนมีความเข้าใจในโจทย์ข้อนั้นๆ แล้วผู้สอนจะค่อยๆ เพิ่มระดับความยากของโจทย์ให้มากขึ้นไปเรื่อยๆ โดยใช้วงจรข้างต้นในการสอนซ้ำๆ อีกครั้งต่อไป

3. มีการนำข้อสอบสอบเข้ามาให้วิทยาลัยมาให้ผู้เรียนได้ลองทำ ซึ่งเป็นเนื้อหาที่สอนไปแล้วในชั้นตอนที่สองเพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นภาพชัดเจนขึ้นว่าเนื้อหาที่เรียนมานั้นจะนำไปใช้ประโยชน์จริงๆ ได้อย่างไร หากผู้เรียนสามารถทำข้อสอบได้ก็จะพาทำข้อต่อไปจนจบ แต่หากผู้เรียนไม่สามารถทำได้ ผู้สอนต้องเข้าไปดูแลอย่างใกล้ชิดพร้อมทั้งค่อยๆ อธิบายและพาวิเคราะห์ข้อสอบเป็นขั้นตอนอย่างละเอียด

4. ให้การบ้านที่ครอบคลุมเนื้อหาที่เรียนไปในแต่ละครั้ง เพื่อให้ผู้เรียนได้กลับไปทบทวนด้วยตัวเอง

5. สร้างช่องทางให้ผู้เรียน ติดต่อกับผู้สอนได้ กรณีที่ผู้เรียนสงสัยหรือมีข้อซักถามเพิ่มเติมนอกห้องเรียน

6. เฉลยการบ้านที่ผู้เรียนทำก่อนขึ้นเรื่องใหม่ เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้ว่าทำถูกหรือไม่ ถ้าผู้ใดยังทำไม่ถูกต้องผู้สอนก็ต้องเข้าไปอธิบาย และพาผู้เรียนคิดวิเคราะห์จนเข้าใจในเรื่องที่เรียนมาแล้วจริงๆ ก่อนขึ้นเรื่องใหม่

7. สรุปเรื่องที่เรียนไปแล้ว ก่อนขึ้นเรื่องใหม่ และทำเช่นนี้ไปเรื่อยๆ จนจบเนื้อหาทั้งหมด

สรุปผลการศึกษา

การประยุกต์ใช้การโค้ชแบบสุนทรียสาธกเพื่อพัฒนาทักษะด้านคณิตศาสตร์ของผู้เรียนกรณีศึกษาอาร์เคตีเวเตอร์ โดยการนำเอาสุนทรียสาธกเพื่อค้นหาประสบการณ์ความประทับใจตัวผู้สอน จุดเปลี่ยนที่ทำให้เรียนรู้ในวิชาคณิตศาสตร์ที่ดีขึ้น และเทคนิคที่ทำให้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ ผลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 ราย ซึ่งได้นำทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ร่วมกัน เพื่อค้นหาปัจจัยที่ใช้ในการพัฒนาทักษะด้านคณิตศาสตร์ของผู้เรียน และนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสร้างแผนการสอน และวิธีการสอนเพื่อพัฒนาทักษะด้านคณิตศาสตร์ของผู้เรียนผ่านการวิเคราะห์ตามเฮรอนโมเดล (Heron model)

จากกระบวนการสอนของทั้ง 3 กลุ่ม ผลการปฏิบัติแต่ละขั้นตอนเป็นดังนี้ โดยเริ่มจากการเผชิญหน้า (Confronting) พบว่า ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนไป โดยแสดงออกทางท่าทางที่แสดงถึงความพร้อมในการเรียนรู้ รวมไปถึงการมีสมาธิตั้งใจเรียน การสั่งให้ทำ (Prescriptive) เป็นผลต่อเนื่องมาจากกระบวนการเผชิญหน้า (Confronting) ที่ทำให้ผู้เรียนเริ่มเปิดใจในการเรียนรู้ ส่งผลให้ผู้เรียนเลือกปฏิบัติตามขั้นตอนที่ผู้ศึกษาแนะนำแนวทางให้ ซึ่งประกอบไปด้วยเทคนิคการเขียนสรุปเนื้อหาที่เรียน การให้ข้อมูล (Informative) ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและเข้าถึงเนื้อหาที่เรียนจากรูปแบบการเรียนที่เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียนมากขึ้นกว่าเดิม ส่งผลให้พื้นฐานและทักษะการคำนวณดีขึ้น การเผชิญความรู้สึก (Cathartic) หลังจากที่ได้เข้าสู่กระบวนการสอนดังกล่าวจนทำให้ทักษะความรู้ในตนเองเพิ่มขึ้นสูงขึ้น ซึ่งไปถึงจุดที่ตัวผู้เรียนเองคิดว่าตนเองมีทักษะที่เพียงพอแล้ว ตัวผู้สอนจึงสร้างความท้าทาย เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงศักยภาพของตนเอง และค้นพบด้วยตนเองว่า ตนเองยังไม่ได้มีทักษะที่เพียงพอ ในการที่จะรับมือกับแบบทดสอบในหลากหลายรูปแบบ จึงทำให้ผู้เรียนเริ่มเปิดใจ และขอความช่วยเหลือจากผู้สอนอีกครั้งหนึ่ง การพาวิเคราะห์ (Catalytic) ผู้เรียนเริ่มมีกระบวนการคิดวิเคราะห์ที่ต่ออย่างเป็นรูปธรรมทักษะการคิดที่เป็นเหตุเป็นผล สามารถลำดับเหตุการณ์ และขั้นตอนการทำข้อสอบในแต่ละข้อได้ ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถ

คิดวิเคราะห์ และทำแบบทดสอบได้ด้วยตนเอง สนับสนุน (Supportive) ผู้สอนได้ให้ช่องทางในการติดต่อผู้สอน นอกเวลาเรียนได้ ในกรณีที่ผู้เรียนต้องการคำปรึกษา คำแนะนำในด้านการเรียน ซึ่งผ่านทางเฟซบุ๊ก (Facebook) ทำให้ผู้เรียนกล้าที่จะขอคำปรึกษา แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมของการใฝ่รู้ใฝ่เรียนมากขึ้นเพราะมีการติดต่อขอคำปรึกษาในวิชาเรียนกับผู้สอน พร้อมทั้งขอการบ้านเพิ่มเติม [3]

จากการวิเคราะห์ผลการปฏิบัติผ่านรูปแบบการสอนของทั้ง 3 กลุ่มจะเห็นได้ชัดว่าผลที่ได้มานั้นมีความใกล้เคียงกัน คือ ผู้เรียนมีพื้นฐานดีขึ้น ซึ่งสังเกตได้จากกระบวนการคิดที่เป็นระบบมากขึ้น มีขั้นตอนการแก้ปัญหาที่นำไปสู่คำตอบได้ดีมากกว่าเดิม และเป็นเหตุเป็นผล ผู้เรียนเริ่มสามารถวิเคราะห์โจทย์ที่ต้องประยุกต์ได้ด้วยตัวเอง ผู้เรียนทำการบ้าน และแบบฝึกหัดด้วยตนเอง มีการจดเรื่องที่เรียนตามความเข้าใจ พร้อมทั้งทบทวน และยังซักถามข้อสงสัยกับตัวผู้สอน และเริ่มค้นคว้าหาข้อสอบมาทำเองเพิ่มเติมพร้อมทั้งซักถามขอคำแนะนำในการทำเพิ่มเติมหากทำไม่ได้

แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นจะมีประสิทธิภาพของการเรียนนี้ จะมากน้อยเพียงใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านจำนวนผู้เรียน และระยะเวลาในการเรียนด้วย

ข้อเสนอแนะ

ผู้ศึกษาขอเสนอแนะแนวทางปฏิบัติที่นอกเหนือจากที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น เพื่อให้เพิ่มทักษะทางการเรียนของผู้เรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนี้

1. ควรทำการวิจัยแบบสุ่มหรือสุ่มเจาะจง ประยุกต์ร่วมกับแนวความคิดหรือทฤษฎีอื่นๆ เพื่อพัฒนาการเรียนที่นอกเหนือจากการศึกษาอิสระนี้
2. ควรทำวิจัยที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับการใช้แรงจูงใจต่างๆที่ส่งผลต่อการเรียนรู้เพื่อเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนของผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] ณรงค์วิทย์ แสนทองและปกรณ์ วงศ์รัตนพิบูลย์. (2557). *ใช้ชีวิตคิดแบบโค้ชเพื่อก้าวไปสู่ความสำเร็จ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แมสพลับบลิคซิ่ง.
- [2] Cooperrider, D., Whitney, D., & Stavros, J. (2003). *Appreciative inquiry handbook: The first in a series of AI workbooks for leaders of change*. San Francisco: Berrett - Koehler Publisher.
- [3] ภิญโญรัตนานันต์, (2556). *พลังโค้ชพลังชีวิตในMillion Dollar Baby*. ค้นเมื่อ 24 ธันวาคม 2558, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/550745>